

Iluzija kontrole: Zašto mislimo da možemo „nadmudriti“ tržište?

Jedna od najčešćih psiholoških zamki u investiranju je uvjerenje da imamo veći uticaj na ishod nego što zaista imamo, fenomen poznat kao **iluzija kontrole**.

U praksi, to izgleda ovako: čim nekoliko puta pogodimo ulazak ili izlazak iz pozicije, počnemo vjerovati da „čitamo tržište“. Što više podataka gledamo, grafova analiziramo i vijesti pratimo, to se osjećamo sigurnije, kao da posjedujemo neku posebnu sposobnost da pretpostavimo sljedeće kretanje cijene neke hartije od vrijednosti.

Ali tržište ne funkcionira tako. Istorijski podaci pokazuju da i profesionalni investitori koji aktivno trguju rijetko uspijevaju konzistentno pobjeđivati tržište. Ne zato što su loši, nego zato što je tržište kompleksan sistem sa hiljadama međusobno povezanih faktora na koje niko nema kontrolu.

Iluzija kontrole može voditi do nekoliko tipičnih grešaka, od prevelikog broja transakcija, pokušaja da se „uhvati dno“ ili „proda na vrhu“, ignorisanja rizika do povećavanja uloženi iznosa nakon nekoliko uzastopnih dobitaka.

Međutim, najbolji investitori ne pokušavaju kontrolisati tržište, već **kontrolišu sebe**. Umjesto predviđanja, oni koriste jasnu strategiju, diverzifikaciju, dugoročnost i disciplinu. Jer strategija, za razliku od tržišta, jeste pod našom kontrolom.